

El Autonomista

DIARIO REPUBLICANO DE AVISOS Y NOTICIAS
SE PUBLICA POR LA TARDE

FRANQUEO
CONCERTADO

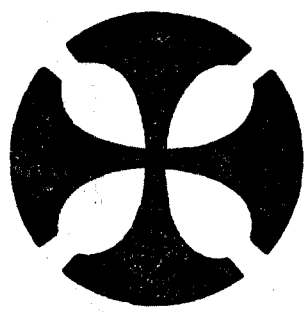
AÑO XXXV.— NUMERO 9.436

Suscripción
2 ptas. mes

Calle de la Prensa, núm. 10 • GERONA • Teléfs. Interurbano, núm. 1000
Toda la correspondencia se dirigirá al Director. — De los trabajos publicados serán responsables sus autores.

cénts.
núm. sueldo

VIERNES, 16 DE ENERO ED 1931

D. Joaquín Ros Vilanova

HA FALLECIDO

VICTIMA DE UN ACCIDENTE DE MOTOCICLETA
EN BESCANÒ

D. E. P.

Sus desconsolados: esposa, Enriqueta B. Vila, hijos; madre, Ana Vilanova, hermanos, José y Salvador, sobrinos y demás familia, al participar a sus amigos y conocidos tan irreparable pérdida les ruegan le tenzan presente en sus oraciones.

Bescanó, 16 Enero 1931

IMPRESSIONS

Meditació d'hivern

Ara la plaça ja va quedant deserta: l'ombra que projecten les cases que miren a migdia prompte l'omplenarà per complet, fins aquell pedrís tan arrecerat on s'hi aprofiten les últimes engrunes acariciadores del sol.

Les quatre persones que hi han passat la tarda fan via cap a casa. Dintre de poc, el poble reprendrà el seu caire habitual de sonsònia i lassitud a les vesprades, interrompent solament la quietud dels carrers el trontolleig passatger d'algun carro o les passes adaladerades d'algun transeünt. La vida continuarà el seu curs lent, apaigavat.

I així van acabant-se els dies, els anys succeïnt-se, les generacions perpetuant-se unes darreres les altres, grises, opaques, amb la grisor i l'opacitat d'una monotonia fossilitzada i que la centenària qostum fa interminable, eterna...

Solament algunes impressions isolades donen vibració i vida a l'ànima. Avui mateix ens trobem en el dolç estat d'una convalescència que toca ja al seu terme. La tarda es mor, s'escola: aquella ratlla lluminosa que, vejeja l'horitzó prompte desapareixerà, allunyada per les tenebres. Es una tarda freda i ventosa, sense que la tèbia sollicitud del sol hivernal hagi lograt vivificar-la.

A fora, el vent bufa fort, fortíssim. El carrer presenta un aspecte de solitud i de silenci; s'oïen sols els cruixits de les branques bàrbarament arrencades per la feresa edíca i el volejar de la roba estesa per les eixides.

I sempre la mateixa visió, l'eterna visió davant els vidres del balcó: els plàtans de la carretera que van des-

pullant-se del ramatge i de les fulles amb una continuïtat inacabable, amb un lirisme punyent i despietat.

Les fulles! Aquestes fullesertes i seques, que durant tantes estones han acaparat els ulls, quin íntim magnetisme posseïen per atraure'ls així?

Es, sens dubte, el misteri de la mort pausada, de l'agonia crepuscular. La tarda ha portat un letargi que mica en mica ha anat apoderant-se del cos. Fa apartar els ulls del llibre i els fixa, implacable, inflexiblement, a les fulles i al cel plúmbic. I així es roman; experimentant una sensació tan prompte d'atrofiament com d'exaltació sentimental, en un estat a moments de paralizació visual i perceptiva que elimina tota idea de la ment, i dels ulls tota visió que no sigui les línies desfigurades dels objectes pròxims al balcó, il·luminats per una llum incerta i macilenta.

La tènue claror que s'endinsa per la retina és com una irisació lluminosa que produïu un aire d'esgotament, de cansanci, d'insensibilització.

A fora, en l'ambient tètric de la nocturnitat naixent, el vent udola amb fúria cada cop més ferèstega. Les fulles van caient.

De sobte, unes remors musicals irrompen i destrueixen la somnolència. Provenen d'una mansió veïna on unes mans delicades teclegen a voltes el piano. Són les notes d'una romansa de Schubert que arriben precises i sonores. Les romàntiques melodies d'aquella sensibilitat tan subtil i tan desgraciada produeixen una estranya commoció entre la quietud cerimoniosa de l'hora.

La romansa és una evocació de la primavera. Porta una incisió juvenil, àcida i estimulante, que fa entreveure enmig d'una tènue reminiscència bucòlica, una figura femenina, incorpòria, impalpable. Una figura femenina que transporta a un ambient exòtic i posa misteriosament en els llavis quatre gotes amoroses.

Mes el piano va emmudint i l'estultament reneix. Aquella aparició inaccessible, desapareguda ara, ha deixat un regust glaçat i traïdor i es comprèn que tenia tota la cruïda de l'impossible. Perquè ara en el poble l'aclamament és complet; no hi bateguen

anells ni desficiis. A cada casa hi ha una llar o una estufa enceses, una olla fumejant al foc, i uns llençols que ja s'engunieixen.

La nit hivernal, gelada i traïdora, s'ha ensenyorit ja de tot i seria un miracle veure passar una ànima sota les constel·lacions del fanal del carrer.

Es preferible anar-se'n al llit, fins al matí següent en què haurà minvat la tramuntana i per les clarianes de la finestra el sol donarà novament la seva carícia tendra i amical.

JOSEP M.ª CORREDOR

H. I-31.

La danzarina y el escritor

Pompeyo Gener será enterrado en un mausoleo que costeará Tórtola Valencia.

Esta información tiene un doble interés. A través de ella quedará rasgado el misterio que hasta estos momentos envolvía el nacimiento de Tórtola Valencia y se hará público en España el homenaje que la danzarina tiene el propósito de ofrendar a la memoria de Pompeyo Gener, el ilustre escritor catalán. "Tórtola Valencia" es sevillana, dijeron unos. Otros le atribuyeron la nacionalidad inglesa, fundamentando su afirmación en el hecho de que la inquietante danzarina habla el inglés perfectamente. Ni sevillana, ni inglesa, señores; catalana y bien catalana. De Barcelona, nacida en la calle de Mallorca, en una casa que actualmente ya no existe y que estaba enclavada al lado de la que tiene instalado su Museo de Arte. Tórtola Valencia se encuentra ahora en América. Mensualmente deleita a sus amigos de España con un epis-

tolario, compendio de sus jornadas artísticas triunfales y de sus inquietudes espirituales. Este epistolario me ha servido a mí para el trazado de esta información.

—Sí, soy catalana—ha dicho Tórtola—. Lo de que nací en Sevilla se le ocurrió a Pompeyo Gener (¡Pobre Peyus!) Fué el hombre a quien más he querido. Cuando regrese a España voy a saldar una deuda que tengo contraída con él. No es que yo le prometiese a él, cuando vivía, lo que voy a hacer. Me lo prometí a mí misma a los pocos días de haber muerto. "Peyus" morará eternamente en un mausoleo que yo costearé y que quiero sea digno de lo que fué su vida: Un constante testimonio de belleza.

"Peyus" fué el escritor español que más admiración despertó en Sud-América. El lo sabía y sus brazos siempre estuvieron abiertos para cuantos

artistas sudamericanos pisaron Barcelona. Claro es que ellos lo primero que hacían al llegar era ir en su busca para rendirle personalmente homenaje de admiración. Por eso entre sus contentulios del Lyon d'Or siempre figuraba el pintor, el escultor o el literato sudamericano.

He aquí por qué he preferido que fuese un artista sudamericano el que me ayudase con su arte a cumplir la promesa que hice en recuerdo de Pompeyo Gener. Ya está en mi poder el proyecto de mausoleo que guardará los restos del escritor. Es obra del escultor chileno Valdivieso, que se ha mostrado inspiradísimo una vez más.

Pues, sí. Fué "Peyus" el que dijo que yo había nacido en Sevilla. Era necesaria, según él, esta mentira. "Una bailarina catalana —decía— resulta algo increíble, absurdo."

Pero ahora que he llegado a ser lo que me proponía, lo digo y en voz muy alta: soy catalana. Catalana, como la virgen de Montserrat, que es, como yo, morena, gitana.

Pompeyo Gener murió hará unos diez años. Se le enterró con todos los honores debidos a su alta jerarquía literaria. Su corpachón de mosquetero, rival de los que formaron la guardia del cardenal Richelieu, recibió sepultura en el Cementerio civil. Muchas son las veces que hemos ido a este recinto, que por las noches fosforece por las luminarias de la libertad y siempre nos hemos detenido ante la tumba de Pompeyo Gener para dedicarle el recuerdo de que se hizo merecedor. La tumba está cubierta por una sencilla lápida. En ella su nombre. La idea de Tórtola Valencia no puede ser más oportuna. Pompeyo Gener merecía algo más que una sencilla lápida. Merecía lo que ahora va a hacer la danzarina en recuerdo suyo...

JUAN CARRANZA

(Colaboración de EL AUTONOMISTA)